

Lægefaglig indstilling til den obligatoriske forskningstræning i speciallægeuddannelsen

Administrativt revideret på baggrund af godkendelse i uddannelsesudvalget juni 2026
Senest ændret juni 2022

Speciale: Intern medicin: geriatri

Postgraduat klinisk lektor: Marianne Ørum

Mål for forskningstræningen

Det overordnede formål med forskningstræningen er at opøve viden, færdigheder og kompetencer i selvstændigt at søge, resumere og bedømme kvalitet og troværdighed af eksisterende videnskab, samt at relatere dette i kritisk vurdering af etableret klinisk praksis.

Forskningstræningsmodulet er specielt rettet mod træning af rollen som akademiker/forsker og underviser samt mod udvikling af en forskningsbaseret tilgang til at løse sundhedsvæsenets opgaver.

Forskningstræning har også til formål at opbygge og styrke kompetencer således, at speciallægen kan bistå ved udvikling af ny viden. Dertil forventes speciallægen at træne kompetence i at formidle viden opnået på basis af den videnskabelige tilgang.

Tidsmæssig ramme

Den overordnede tidsmæssige ramme på 20 dage er som hovedregel fordelt med 10 dage til den teoretiske del og 10 dage til selvstændigt arbejde med et mindre projekt.

Forskningstræningsmodulet har således et samlet omfang af 148 timer svarende til 20 normale arbejdsdage fordelt på kursusdage, selvstændigt arbejde med et mindre projekt samt vejledning og vurdering.

Den teoretiske del omfatter kurser, struktureret vejledning individuelt eller i mindre grupper samt præsentation og diskussion af projekt. Den teoretiske del må maksimalt omfatte 10 dage (74 timer). Den teoretiske del eller dele heraf kan foregå i udlandet efter aftale med vejleder og afdelingsledelse.

Det selvstændige projekt kan arbejdsomt fordelt på sammenhængende perioder eller på enkelte dage. Vejleder og den uddannelsessøgende læge kan endvidere aftale, at timerne fordeles på dele af arbejdsdage, hvis det er hensigtsmæssigt. Omfanget svarer til 10 dage (74 timer).

De uddannelsesgivende afdelinger er ansvarlige for at sikre, at lægen har mulighed for at gennemføre forskningstræningsmodulet.

Forskningstræning bør indledes tidligst muligt, således at tiden fordeles hensigtsmæssigt til at arbejde med projektet.

Forskningstræningsmodulet skal altid gennemføres under ansættelse i et hoveduddannelsesforløb, og skal normalt være påbegyndt senest to år efter hoveduddannelsens start og afsluttet senest et halvt år før speciallægeuddannelsen er gennemført.

Uddannelsesafdelinger

Det fremgår af de enkelte uddannelsesprogrammer, hvor forskningstræningen påregnes at finde sted, men enhver afdeling, som indgår i hoveduddannelsen, kan varetage forskningstræningstræning.

Teoretisk del

Kursusstrukturen indeholder 5-10 kursusdage omhandlende dels generel forskningsmetodologi og dels mere speciale- eller metodespecifikke emner. De fem dage er afsat til gennemførelse af modul 1 ved Aarhus Universitet samt deltagelse i det specialespecifikke forskningstræningsmodul. Uddannelsesudvalget i geriatri opfordrer kraftigt til, at de 10 kursusdage fastholdes ved supplerende deltagelse i eksempelvis et videnskabeligt møde. Uddannelseslægen har selv ansvaret for tilmelding til kurserne.

Det universitære kursus

Modul I (Aarhus og Aalborg Universitet - varighed 3 dage)

Formål: at lære at anvende forskningsresultater som baggrund for det daglige kliniske virke:

Indhold:

- Hvorledes en problemstilling formuleres med udgangspunkt i aktuel klinisk praksis og hvorledes tilstedeværende og manglende viden omkring problemstillingen påvises.
- Hvorledes en systematisk eftersporning i forskningslitteraturen til belysning af en given problemstilling foretages.
- Gennemgang af forskningsdesign og diskussion af deres styrke og svagheder i forhold til at vurdere om en behandling har effekt.
- Fortolkning af litteraturens videnskabelige kvalitet (evidensniveau) og betydning (evidensgrad) og hvorledes denne viden anvendes i en kritisk vurdering af etableret praksis
- Hvorledes en mundtlig præsentation af klinisk viden præsenteres (indhold, struktur, form – herunder powerpoint).

Det specialespecifikke forskningstræningskursus (afvikles i regi af Dansk Selskab for Geriatri – varighed 2 dage)

Det specialespecifikke forskningstræningskursus afvikles årligt. Deltagelse er obligatorisk. Formålet er at fremme forståelse, færdigheder og kompetencer i forhold til

- problemformulering,
- tolkning af forskningsresultater i en geriatrisk referenceramme,
- udfordringer i at udføre geriatrisk forskning, samt
- formidling af resultater med fokus på geriatriske problemstillinger.

Der er fokus på specialespecifikke problemstillinger og behov i forskning. Der skal udarbejdes eget abstract efter international standard baseret på eget projekt, og projektet skal præsenteres ved kurset. Formen er *en videnskabelig præsentation* som oplæg til diskussion med feedback i interaktivt miljø. Det indebærer kollegers bidrag til den samlede diskussion til støtte for udvikling af eget projekt. Målet er at hæve niveau for projektet og fremme kompetencer til fremlæggelse af dette ved enten international kongres eller ved en forskningssession under årsmødet i Dansk Selskab for Geriatri.

Selvstændigt projekt

Det selvstændige arbejde med et projekt er en integreret del af ansættelsen i hoveduddannelsesforløbet og kan indgå som en del af det kliniske arbejde.

Emner for projektet kan eksempelvis være at:

- udarbejde eller opdatere afdelingens kliniske retningslinjer eller procedurebeskrivelse
- gennemføre en litteratursøgning med henblik på vidensformidling
- gennemføre et kvalitetsudviklingsprojekt
- gennemføre en audit på baggrund af en aktivitetsregistrering
- udarbejde en projektbeskrivelse
- gennemføre et pilotprojekt med henblik på et egentligt forskningsprojekt
- udarbejde en projektbeskrivelse som baggrund for en videnskabelig artikel

Der er som nævnt afsat 10 arbejdsdage til gennemførelse af det selvstændige projekt. Efter aftale mellem vejleder for forskningstræning og uddannelseslægen kan der benyttes længere tid på gennemførelse af det selvstændige projekt, såfremt dette sker udenfor uddannelseslægens arbejdstid.

Der skal udarbejdes et skriftligt produkt som led i projektet. Det skriftlige produkt kan fx være videnskabelige artikler, protokoller, instrukser, kliniske vejledninger, oversigter eller resumeer, auditrapport, poster eller lignende.

Vejleder

Hovedvejleder for forskningstræningsmodulet skal være læger med dokumenteret erfaring med forskningsmetode. Som minimum anbefales én udgivet peer review artikel som førsteforfatter som dokumentation for kompetence hos vejleder.

Vejlederen bør i videst mulig udstrækning komme fra den afdeling eller institution, hvor projektet er forankret. Vejleder kan være samme person som er hovedvejleder eller der kan udpeges en anden vejleder, hvor det er relevant.

Vejledning kan foregå individuelt eller i grupper, men der skal altid være mulighed for individuel vejledning under forløbet. Det er vigtigt, at vejledning gives løbende og procesorienteret.

Vejleder er ansvarlig for at støtte den uddannelsessøgende under hele forløbet, herunder:

- godkende forslag til projekt
- være opmærksom på, at projektet kan gennemføres inden for den overordnede tidsramme
- støtte den uddannelsessøgende i at planlægge forløbet
- være ansvarlig for endelig godkendelse af det færdige projekt

Såfremt det selvstændige projekt ikke kan godkendes, skal vejlederen sammen med uddannelseslægen lægge en plan for ændringer, der giver mulighed for, at projektet kan godkendes.

Den uddannelsessøgende sikres mulighed for at arbejde frem mod endelig godkendelse ved forlængelse af forskningstræningsmodulet, afhængig af problemets karakter, evt. med tildeling af ny vejleder eller indgåelse af aftale om arbejde med ny problemstilling.

Godkendelse af individuel skriftlig aftale

Skabelon til den skriftlige aftale om den obligatoriske forskningstræning i Videreuddannelsesregion Nord skal benyttes. Den individuelle aftale skal godkendes af vejleder og PKL og fremsendes til VUS af uddannelseslægen.

Uddannelseslægen og vejleder har fælles ansvar for i videst muligt omfang at fremsende den individuelle skriftlige aftale og projektbeskrivelse til godkendelse ved PKL, så snart projektbeskrivelsen er på plads.

Præsentation af selvstændigt projekt

Den uddannelsessøgende læge skal fremlægge projektet og eventuelle resultater mundtligt på den afdeling, hvor projektet er gennemført og hvor hovedvejleder samt andre kolleger er til stede. Beskrivelse af projektet skal være tilgængelig for interesserede før præsentation.

Desuden fremlægges projektet på Dansk Selskab for Geriatri årsmøde, enten i form af foredrag eller som poster. Fremlæggelse ved international kongres kan erstatte fremlæggelse ved selskabets årsmøde.

Godkendelse af forskningstræningsforløb

Der foretages en vurdering af projektbeskrivelsen i forhold til opstillede mål for opnåelse af viden, færdigheder og kompetencer for forskningstræningsmodulet.

Det selvstændige projekt vurderes af den udpegede vejleder.

Evalueringen (struktureret observation) udføres løbende under vejledningen og kompetencer relateret til forskningstræningsmodulet attesteres opnået. Godkendelse af det specialespecifikke forskningstræningskursus indgår som en del af den samlede godkendelse af forskningstræningen.

Den uddannelsessøgende læge skal fremlægge projektet og eventuelle resultater ved mundtligt præsentation for kolleger på den afdeling, hvor projektet er gennemført. Hovedvejleder skal være til stede. Endvidere skal beskrivelse af projektet skal være tilgængelig for interesserede kolleger.

Det årlige forskningsmøde i regi af Dansk Selskab for Geriatri er forum for den fremlæggelse, der danner basis for endelig godkendelse. Se iverigt ovenfor under præsentation af selvstændigt projekt.

Evaluerings af forskningstræningen i specialet

Styregruppen for forskningstræning skal årligt have en tilbagemelding om specialets forskningstræning i form af oversigt over udarbejdede selvstændige projekter. Til dette formål udarbejder PKL en standardoversigt over gennemførte forskningstræningsprojekter ved brug af skabelonen fra VUS.

Øvrige bemærkninger

Nedenstående postgraduate lektor indstiller hermed, at ovennævnte indstilling til forskningstræningsmodul godkendes af Styregruppen for forskningstræning på vegne af Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse

29/06/2026

Dato

Underskrift